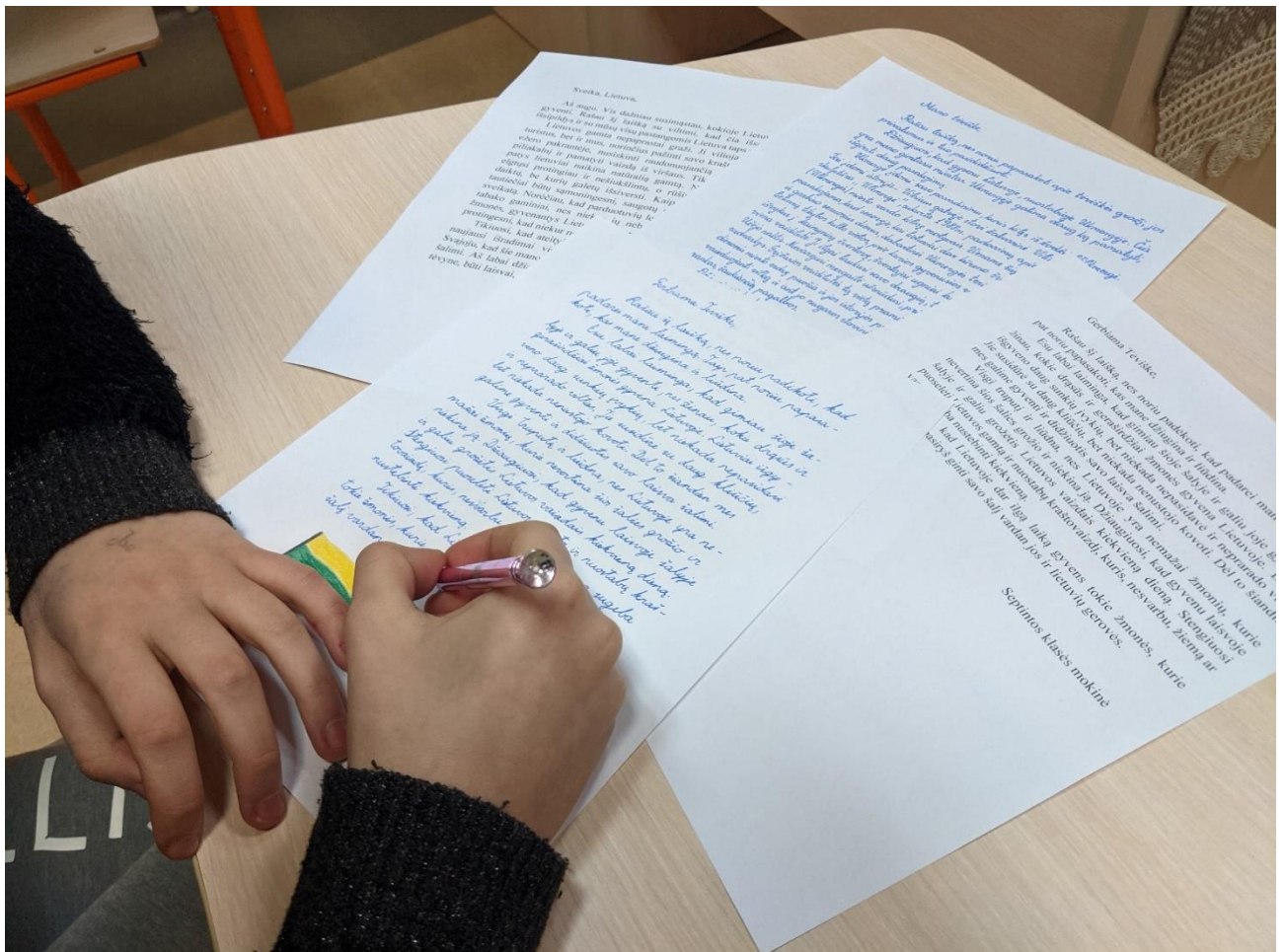

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

MOKYKLOS IR TĖVŲ BENDRADARBIAVIMAS MOKANT VAIKUS LIETUVIŲ KALBOS: UKMERGĖS RAJONO MOKYKLŲ GEROSIOS PATIRTIES BANKAS

2022 m.

UKMERGĖ

Valstybinėje švietimo 2013-2022 metų strategijoje transliuojamas lūkestis, kad mokykla su tėvais solidarizuotųsi ir kartu ugdytų kūrybiškus, žingeidžius, atsakingus ne tik už save, bet ir už savo šalį, žmones.

„Geros mokyklos koncepcijoje“ taip pat akcentuojama stipraus ryšio tarp tėvų, vaikų ir mokytojų svarba. Mokyklų bendruomenės skatinamos mokytis vienos iš kitų (mokykla – besimokanti organizacija), dalintis patirtimi ir atsakomybe, kurti inovatyvias, „ugdymą stimuliuojančias“ aplinkas, taikyti patrauklius ugdymo modelius, kad kiekvienas mokinys galėtų pasiekti pažangą.

Situacijos švietime analizė atskleidžia, kad pastaruoju metu iš mokyklos administracijos ir mokytojų reikalaujama vis didesnės atsakomybės ne tik už vaiko ugdymą, bet ir už jų psichologinę gerovę. Todėl tėvų įtraukimas į mokyklos bendruomenę tampa labai svarbiu mokyklos uždaviniu: teigiamas tėvų požiūris į mokyklą skatina aktyvesnį vaiko įsitraukimą į mokyklos veiklą, sąlygoja geresnius ugdymo(si) rezultatus. Šias nuostatas pagrindžia ir mokslininkai, atkreipdami dėmesį, kad mokinių ugdymo(si) pasiekimai didele dalimi priklauso nuo tėvų dalyvavimo ugdymo procese.

Siekdamas geresnių mokinių lietuvių kalbos (rašymo) ugdymo pasiekimų, aktyvesnio tėvų dalyvavimo ugdymo procese, Ukmergės rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius parengė ir kartu su partneriais sėkmingai įgyvendino projektą „Tėvų ir mokyklos bendradarbiavimas mokant vaikus lietuvių kalbos (rašymo)“ (priemonė Nr. 09.2.1–ESFA–K–728–03 „Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas“), finansuojamą Europos socialinio fondo lėšomis (skirtas 87 192,29 Eur finansavimas).

Poreikį parengti ir įgyvendinti projektą sąlygojo kelios priežastys:

1. Lietuvių kalbos pamokose dažnai buvo naudojami tradiciniai ugdymo(si) metodai, ugdymo procesas organizuojamas tradicinėse erdvėse, trūko šiuolaikiškų priemonių. Toks mokymas dažniausiai nesudomino mokinių, jie neturėjo tvirtos motyvacijos mokytis, siekti rezultatų.

Mokslinių šaltinių analizė patvirtino prielaidą, kad naujoji karta nemėgsta monotonijos, jiems svarbus mokymo formų lankstumas. Virtualioje erdvėje perteikiamą medžiagą lengviau įsisavina įvairių gebėjimų vaikai.

2. Rajone nuolatos didėjo mokinių, nepasiekusių pagrindinio lietuvių k. (rašymo) lygio, dalis: per 4 metus ji išaugo 20,8 % (4 ir 8 kl).

3. Kėlė rūpestį nepakankamas tėvų bendradarbiavimas su vaikais ir mokytojais (faktą pagrindžia išorinio vertinimo išvados). Mokiniam svarbus tėvų dalyvavimas ir pagalba jiems mokantis.

Viso projekto įgyvendinimo metu buvo siekiama didinti lietuvių kalbos prestižą, pakeisti įsisenėjusį požiūrį, kad tėvai domisi tik mokymosi rezultatais, bet ne mokymo(si) procesu, nepakankamai bendradarbiauja su mokytojais, kad padėtų vaikui. Mokiniam buvo aiškinama, kodėl svarbu mokėti taisyklingai rašyti lietuvių kalba: ji yra žmogaus socialinio vaidmens išraiška.

Tikslinė projekto grupė: Mokiniai – Mokytojai – Tėvai.

Projekto partneriai:

Ukmergės Užupio pagrindinė mokykla – konsultuojanti mokykla;

Ukmergės „Šilo“ progimnazija;

Ukmergės r. Želvos gimnazija;

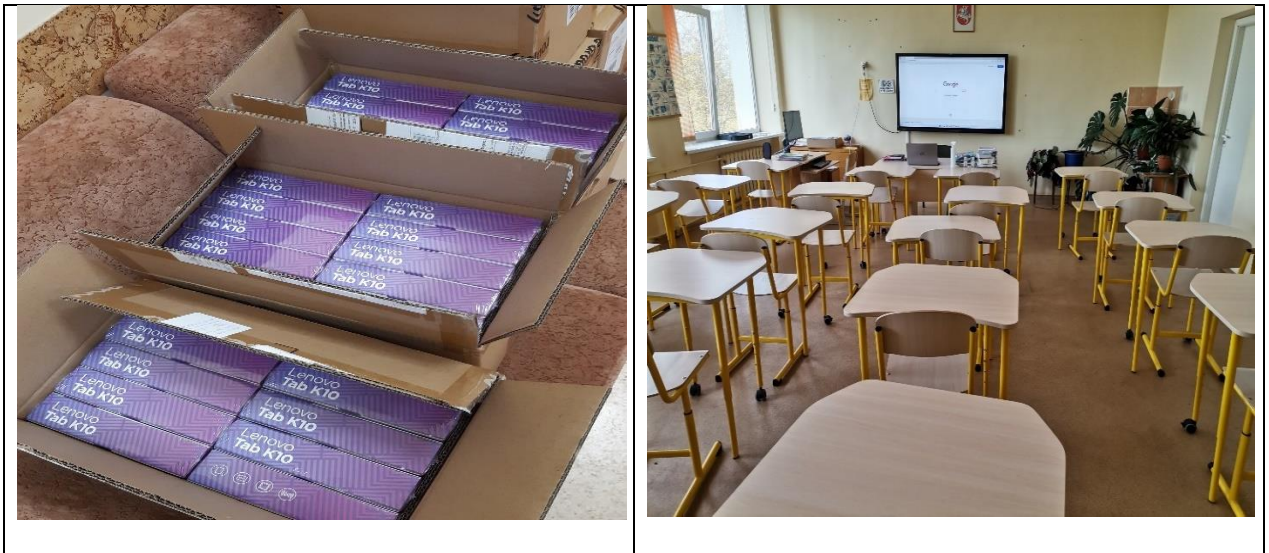
Ukmergės r. Taujėnų gimnazija;

Ukmergės rajono Vidiškių pagrindinė mokykla.

Įgyvendinant šį projektą, didelis dėmesys skirtas ugdomųjų erdvių atnaujinimui: „Šilo“ progimnazijoje, Vidiškių pagrindinėje mokykloje, Taujėnų ir Želvos gimnazijose įrengti „Kalbomatai“: nupirkti mokykliniai baldai, sėdmaišiai, išmaniosios lentos, mokytojams – nešiojami kompiuteriai, mokiniams ir lietuvių kalbos mokytojams – planšetiniai kompiuteriai.

1 pav. Įsigytos priemonės.

Siekiant didinti mokinių mokymosi motyvaciją ir pagerinti jų lietuvių kalbos raštingumą, buvo organizuojamos netradicinės veiklos po pamokų. Projekto mokyklose vyko 660 netradicinių „Veikliųjų pamokėlių“, kuriose dalyvavo daugiau kaip 140 mokinių, virš 100 tėvų.

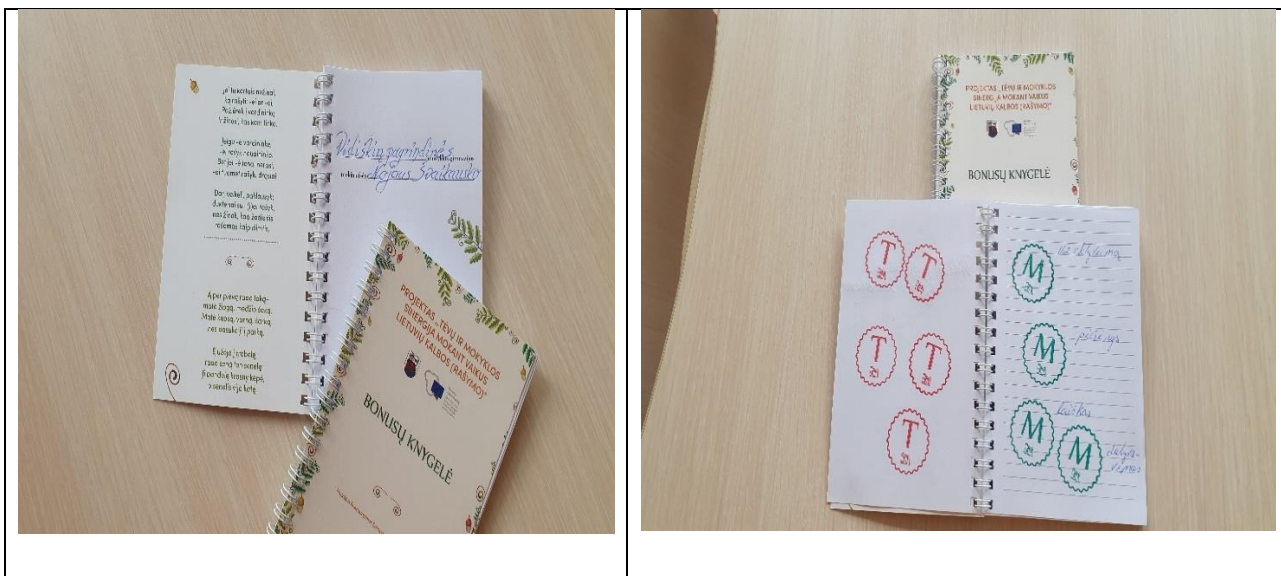
Netradicines pamokėles vedė lietuvių kalbos mokytojos: Ukmergės „Šilo“ progimnazijos mokytojos metodininkės Milda Pusvaškienė ir Rita Paškevičienė, Ukmergės r. Želvos gimnazijos mokytoja ekspertė Rasa Povylienė ir mokytoja metodininkė Romualda Stražinskienė, Ukmergės r. Taujėnų gimnazijos mokytoja metodininkė Natalija Kriščiūnienė, Ukmergės rajono Vidiškių pagrindinės mokyklos vyr. mokytoja Raimonda Troškienė.

2 pav. „Veiklioji pamokėlė“ Ukmergės r. „Šilo“ progimnazijoje. Mokomės kartu su tėvais.

Siekiant paskatinti mokinius ir tėvus dalyvauti projekto veiklose, taikyta kaupiamąjį vertinimo ir skatinimo – „bonusų“ – sistema. Mokytojai pildė „Bonusų knygeles“, kuriose atsispindėjo mokinio, jo tėvų (globėjų, rūpintojų) dalyvavimas „Veikliosiose pamokėlėse“.

Pirmuosiuose knygių puslapiuose buvo išspausdinti sunkesnės rašybos lietuvių kalbos žodžiai, jų rašybos taisyklės, kad mokiniai turėtų galimybę nuolatos jas pasikartoti.

3 pav. „Bonusų“ knygelės.

Lietuvių kalbos mokytojai savo parengta ir „Veikliosiose pamokėlėse“ taikyta mokomąją medžiaga dalinasi tarp savęs. Keletą gerosios patirties pavydžių pateikiame šio leidinio priede.

Siekiant pagerinti lietuvių kalbos ugdymo(si) rezultatus, didelis dėmesys skirtas mokymų, konsultacijų, seminarų organizavimui. Pagrindinis tikslas – sustiprinti ryšį Pedagogas – Mokinys – Tėvai. Seminaruose, mokymuose, konsultacijose dalyvavo ne tik lietuvių kalbos, bet ir kitų mokomųjų dalykų mokytojai, mokyklų vadovai, klasių auklėtojai. Tai svarbu, nes bendravimo ir bendradarbiavimo su tėvais (globėjais, rūpintojais) stiprinimas, mokinių motyvacijos didinimas, taisyklingos lietuvių kalbos vartojimas turi būti ugdomas visų dalykų pamokose. Dėl situacijos, susijusios su COVID-19 ligos paplitimu šalyje, mokymai vyko ir tiesioginio kontakto, ir nuotoliniu būdu.

Mokytojai, dalyvaudami kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, mokėsi, kaip įtraukti tėvus į ugdymo procesą, kaip sudominti vaikus mokomuoju dalyku. Mokymų temos: „Kaip motyvuoti mokinius mokytis“ ir „Bendravimas ir bendradarbiavimas su tėvais“. Mokymus vedė psichologas Evaldas Karmaza. Dviejuose 8 val. trukmės seminaruose dalyvavo 24 asmenys.

Projekto metu vyko mokymai tėvams „Švelni tėvystė“ (iš viso po 16 val. kiekvienos projekto mokyklos komandai), kuriuos vedė VšĮ Psichoterapijos ir mokymo centras. Mokymų metu

psichologai pristatė pozityvios tėvystės principus, naujausius mokslo pasiekimus ir žinias, susijusias su vaikų auklėjimu bei streso valdymu tėvystėje.

Mokymų temos: „Paauglys: kariauti ar draugauti?“, „Švelnios tėvystės principai paauglystėje“, „Ryšio su vaiku stiprinimas“, „Pozityvi disciplina: ribos ir pasekmės“, „Pozityvūs vaikų elgesio sunkumų sprendimo būdai“, „Paauglių emociniai sunkumai: kuo gali padėti tėvai?“, „Neigiamų jausmų – pykčio, agresijos, liūdesio – valdymas“, „Kaltė: ar aš geras tėtis, ar aš gera mama?“. Taikytos teorinės žinios ir praktinės patirtys. Mokymuose dalyvavo virš 140 asmenų.

Didelio susidomėjimo sulaukė psichologo Evaldo Karmazos surengtos konsultacijos mokyklų bendruomenėms (jose dalyvavo mokyklų vadovai, klasių auklėtojai, lietuvių kalbos mokytojai, mokinių tėvai). Psichologas konsultavo, kaip sutelkti mokyklų bendruomenes bendram tikslui, kaip įtraukti tėvus į mokyklos veiklą, kaip pagerinti vaikų mokymosi rezultatus, užtikrinti jų psichologinę gerovę. Iš viso per 2 metus keturiose projekto mokyklose įvyko 24 konsultacijos (planuota 20) (kiekvienos trukmė – 2 valandos), jose dalyvavo daugiau nei planuota – 150 (planuota 80) asmenų.

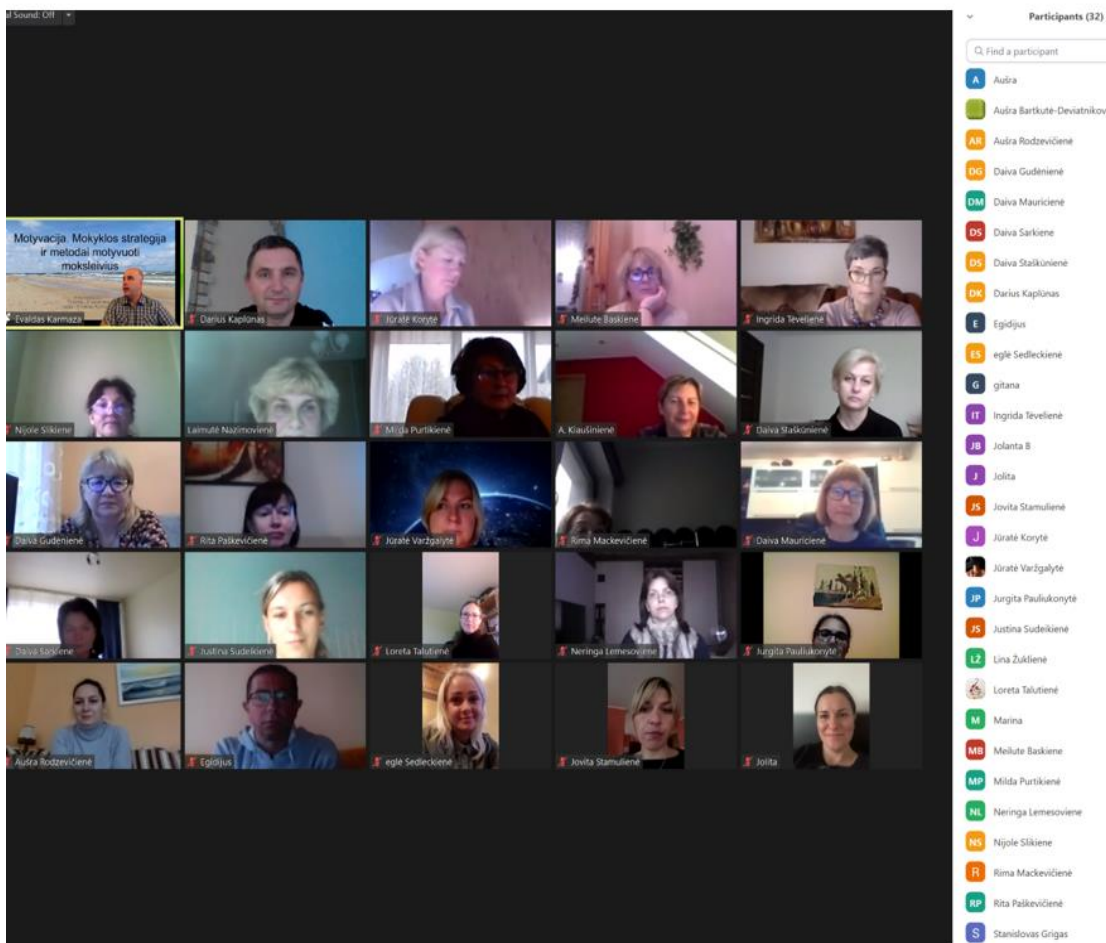
Konsultacijų temos: „Motyvacija. Moksleivių ugdymas aukštesniems pasiekimams“, „Mokyklos strategija ir metodai, kaip motyvuoti moksleivius“, „Tėvų įtaka, nuostatos ir pagalbos vaikų motyvacijai“, „Elgesys, drausmė ir motyvacija. Situacijų analizė“.

4 pav. Psichologo Evaldo Karmazos konsultacija Taujėnų gimnazijoje.

5 pav. Psichologo Evaldo Karmazos konsultacija Želvos gimnazijose.

6 pav. Nuotolinė psichologo Evaldo Karmazos konsultacija „Šilo“ progimnazijos bendruomenei.

Svarbus Ukmergės Užupio pagrindinės mokyklos – projekto konsultuojančios mokyklos – vaidmuo įgyvendinant projektą. Šios ugdymo įstaigos dalyvavimas ir pagalba ženkliai prisidėjo prie projekto sėkmės. Užupio pagrindinės mokyklos pedagogai dalinosi patirtimi, kaip į ugdymo procesą įtraukti mokinių tėvus, kaip sutelkti mokyklos bendruomenę, kaip pasiekti geresnių lietuvių kalbos ugdymo(si) rezultatų. Konsultuojančios mokyklos vadovai ir mokytojai surengė 4 konsultacijas mokytojams, jose dalyvavo 24 mokytojai.

Konsultacijų temos: „Netradiciniai ugdymo metodai po pamokų, įtraukiant tėvus“, „Tėvų įtaka vaikui, gerinant lietuvių k. žinias ir emocinę jauseną“, „Tėvų dalyvavimas ugdymo procese: atvira pamoka“, „Inovatyvių ugdymo metodų taikymas lietuvių k. pamokoje“.

Konsultacijas vedė Užupio pagrindinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Laima Juzėnienė, direktorės pavaduotoja ugdymui Miglė Kavaliauskė, geografijos mokytoja metodininkė Birutė Tiškevičienė.

7 pav. Konsultantė – Užupio pagrindinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Laima Juzėnienė.

8 pav. Konsultantė – Užupio pagrindinės mokyklos geografijos mokytoja metodininkė Birutė Tiškevičienė.

8 pav. Konsultantė – Užupio pagrindinės mokyklos direktorės pavaduotoja ugdymui Miglė Kavaliauskė.

Didelio susidomėjimo sulaukė dailiojo rašto konkursas „Matyti galima tik širdimi“. Konkurse dalyvavo projekto mokyklų 7 ir 8 klasių mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai). Konkursui darbus pateikė 132 dalyviai: 78 mokiniai ir 54 tėvai.

Baigiamajame dailiojo rašto konkurso „Matyti galima tik širdimi“ renginyje, kuris vyko 2022 m. gegužės 5 d. Ukmergės Užupio pagrindinėje mokykloje, dalyvavo 65 dailyraščio konkurso dalyviai. Konkursą vedė lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Laima Juzėnienė.

9 pav. Renginio vedėjai – Užupio pagrindinės mokyklos mokytoja L. Juzėnienė ir jos mokiniai

Renginio dalyviams koncertavo Užupio pagrindinės mokyklos šokėjai (mokiniai, jų tėvai ir mokytojai), kuriuos parengė mokytoja Ramunė Radzevičienė, ir dainininkai, kurių mokytoja Eglė Pratkėlienė.

10 pav. Šoka Užupio pagrindinės mokyklos mokytojai, mokiniai ir jų tėvai.

Mokytojai, mokiniai ir jų tėvai dalyvavo Užupio pagrindinės mokyklos mokytojų surengtoje atviroje integruotoje pamokoje, jėgas išbandė viktorinoje, atliko įvairias užduotis. Dailiraščio konkurso nugalėtojams buvo įteikti padėkos raštai, Antuano de Sent Egziuperi knygos „Mažasis princas“, kiti paskatinamieji prizai.

11 pav. Dailyrasčio konkurso „Matyti galima tik širdimi“ akimirkos.

2022 m. gegužės 9–12 d. aktyviausiems projekto dalyviams bei dailyrasčio konkurso nugalėtojams buvo surengtos išvykos į vienintelį mūsų šalyje interaktyvų lietuvių kalbos muziejų „Lituanistikos židinys“. Čia vyko edukacinės veiklos ir Lietuvių kalbos instituto mokslininkės Agnės Aleksaitės paskaita „Kas kuria naujažodžius, kodėl jų reikia?“.

Mokslininkė suteikė žinių apie leksikos naujoves, paskatino domėtis kalbos pokyčiais. Paskaitų metu buvo pristatytas nuo 2011 m. rudens Lietuvių kalbos institute kuriamas Lietuvių kalbos naujažodžių duomenynas, kuriame kaupiama naujoji lietuvių kalbos leksika (prieiga internete: <https://ekalba.lt/naujazodziai/naujienos>).

12 pav. Lietuvių kalbos muziejuje „Lituanistikos židyns“.

Rengdami projektą tikėjomės, kad pagerės mokinių lietuvių kalbos (rašymo) rezultatai, t.y. testo vidutinė procentinė surinktų taškų dalis padidės ne mažiau kaip 5 proc. kiekvienoje projekto mokykloje.

Projekte dalyvaujančių klasių mokinių pasiekimai buvo matuojami 2022 m. pavasarį, dalyvaujant nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime (toliau – NMPP) (testavime dalyvavo 8 klasių mokiniai). **Džiaugiamės, kad rezultatai viršijo net pačius drąsiausius mūsų lūkesčius.**

Mokykla	NMPP, 2018 m., proc.	NMPP, 2022 m., proc.	Planuota pasiekti 2022 m. (lyginant su 2018 m.), proc.	Pasiektas rezultatas 2022 m., proc.
Ukmergės r. Taujėnų gimnazija	38,9	67,6	+ 5	+ 28,7
Ukmergės r. Želvos gimnazija	24,7	74,2	+ 5	+ 49,5
Ukmergės „Šilo“ progimnazija	59,8	65,9	+ 5	+ 6,1
Ukmergės r. Vidiškių pagrindinė mokykla	51,3	64,4	+ 5	+ 13,1

Džiaugdamiesi sėkme, dėkojame visiems projekto dalyviams, partneriams už geranorišką bendravimą, už kolegialų ryšį: Europos socialinio fondo agentūros Projektų valdymo skyriaus vadovei Ingai Skupaitei-Breskuvienei – už konsultacijas ir vertingus patarimus, mokyklų vadovams – už nuolatinę pagalbą įgyvendinant projekto priemones, mokytojams – už nenuilstamą mokymą ir mokymąsi, už suteiktą pagalbą kiekvienam mokiniui, už ugdymo proceso organizavimą patraukliai ir šiuolaikiškai, tėvams – už aktyvų dalyvavimą vaiko mokymosi procese, norą sužinoti apie paauglystės amžiaus tarpsnio ypatumus, suvokti paramos bei bendravimo su paaugliu svarbą, mokiniams – už aktyvų dalyvavimą veiklose, už puikius ugdymosi rezultatus.

Projekto pabaigoje ukmergiškių geroji patirtis sugulė į Mokyklos ir tėvų bendradarbiavimo, mokant vaikus lietuvių k. (rašymo), patirties banką (priedas)

Dalijimasis patirtimi – pagrindinis šiuolaikinio ugdymo kokybės tobulinimo siekis!

GEROSIOS PATIRTIES BANKAS

Ukmergės „Šilo“ progimnazija

„Veikliosios pamokėlės“ tema. Sunkesnių lietuvių kalbos rašybos taisyklių kartojimas, įtvirtinimas (7 – 8 klasės mokiniai ir jų tėvai).

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė **Milda Pusvaškienė**

Uždavinys: Naudodamiesi išmokta medžiaga, kitais įvairiais šaltiniais, dirbdami su tėvais, mokiniai pagal savo galimybes gebės įtvirtinti sunkesnės rašybos taisykles, o tėveliai pateiks tai taisyklei pavyzdžius ir padės vaikams ugdytis rašybos įgūdžius.

Darbo eiga

1. Kartu su tėveliais mokiniai lietuvių kalbos bei kontrolinių darbų sąsiuvinuose išanalizuoja dažniausiai daromas rašybos klaidas.
2. Jas aptaria, atranda taisykles, kartu mokosi jas taikyti.
3. Bendrai nutaria, kokį gamins kalėdinį žaisliuką (šis žaismingas darbas ypač ugdo kūrybiškumą, bendrystę, užsiėmime išvengiama monotonijos).
4. Ant vienos žaisliuko pusės mokiniai rašo taisyklę, o ant kitos pusės tėveliai pateikia pavyzdžius.
5. Šį bendrą darbą užsiėmimo metu pristato visiems dalyvaujantiems. Atkreipiamas dėmesys į taisyklingą tartį, kirčiavimą, pristatymo originalumą.
6. Vėliau visi pakabina žaisliukus, sukurdami „Kalėdinę taisyklių eglutę“.
7. Per pamokas rašydami pratimus ar atlikdami kitas užduotis, projekto dalyviai ar žemesniųjų klasių mokiniai gali pasinaudoti taisyklėmis, atrasti pavyzdžius, tobulinti rašybos įgūdžius.

Išvados

1. Mokiniam patiko netradicinis darbas mokant lietuvių kalbos raštingumo.
2. Dirbdami kartu su tėvais projekto dalyviai pasiekė geresnių rezultatų (rašydami diktantą 7a kl. 11, o 8a kl. 16 mokinių pagerino pažymius, nes įsiminė kartotas taisykles)
3. Šis darbas paskatino tėvelius daugiau dėmesio skirti vaikų mokymuisi, motyvacijai, padėti jiems tobulėti gerinant rašybos įgūdžius.
4. Ši projektinė veikla sustiprino tėvų ir vaikų tarpusavio ryšį, bendravimo įgūdžius.

***

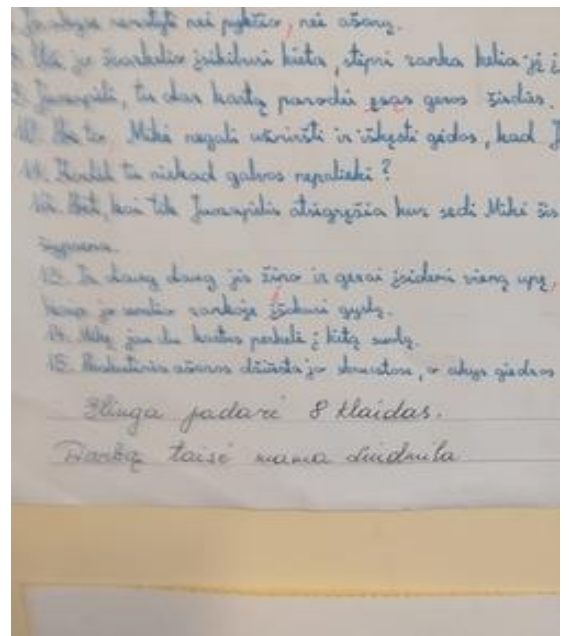
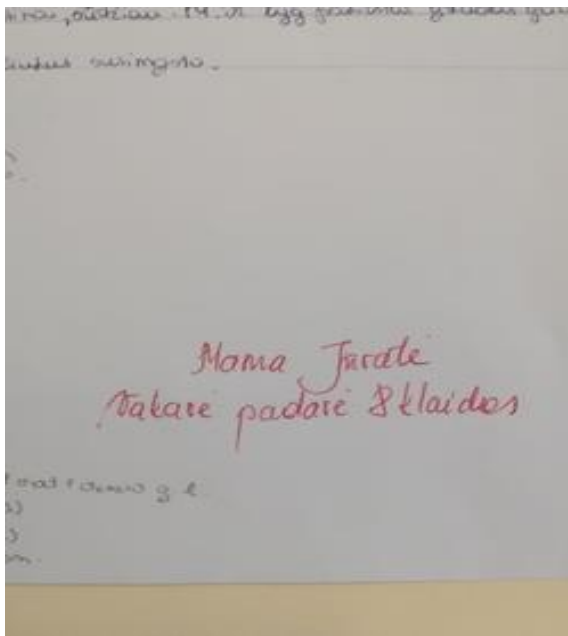
„Veikliosios pamokėlės“ tema. Pasiruošimas baigiamajam kontroliniam diktantui mokslo metų pabaigoje.

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė **Milda Pusvaškienė**

Uždavinys: Dirbdami su tėvais, mokiniai geriau pasiruoš diktantui, tobulins rašybos įgūdžius, didins motyvaciją mokytis.

Darbo eiga

1. Mokytoja parenka 30 sakinių, kuriuose „slepiasi“ įvairios rašybos taisyklės.
2. Šiuos sakinius persiunčia tėvams ir ugdytiniams.
3. Tėveliai vaikams diktuoja, vėliau taiso rašybos, skyrybos klaidas.
4. Naudodamiesi vadovėliu, žodynais, internetu, mokytojo konsultacija, kartu išsiaiškina klaidingai parašytų žodžių rašybą, skyrybą.
5. Pasiruošimui kontroliniam darbui skiriama savaitė, todėl buvo diktuojama po kelis kartus (buvo sudaryta galimybė kuo geriau pasiruošti diktantui, pakartoti, įtvirtinti).
6. Vėliau užsiėmimo metu tėveliai kartu su vaikais pristato rašytus darbus, aptaria pažangą, numato lūkesčius, išsiaiškina neaiškumus.
7. Per lietuvių kalbos pamoką mokytoja padiktuoja dalį sakinių, kuriuos rašė kartu su tėvais.
8. Paskutinis etapas – įvertinimas, aptarimas, savo pažangos įsivertinimas.

Išvados

1. Mokiniai, dirbdami su tėveliais, daug atsakingiau ruošėsi kontroliniam diktantui.
2. Šis darbas skatino pakartoti rašybos taisykles, mokėti jas taikyti, siekti užsibrėžto tikslo.
3. Įvertinus diktantą paaiškėjo, kad 7a kl. 15, o 8a kl. 14 mokinių pagerino savo rezultatą (lyginant su anksčiau rašytais).
4. Tėveliai ir vaikai sustiprino glaudų bendradarbiavimą, siekdami bendro tikslo.

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Lietuvių kalbos turtingumas ir savitumas.

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė **Milda Pusvaškienė**

Uždavinys: Naudodamiesi įvairiais šaltiniais mokiniai, dirbdami su tėvais, gebės aptarti sinonimus, antonimus, frazeologizmus ir rašydami rašinius išvengs žodžių pasikartojimo, rašybos klaidų, monotoniškumo.

Darbo eiga

1. Tėvai kartu su vaikais išsiaiškina, kas yra sinonimai, antonimai, frazeologizmai.
2. Mokiniai parenka žodžius, kuriems tėveliai galvoja sinonimus, antonimus, užrašo frazeologizmus, jų reikšmes.
3. Tėveliai piešia iliustracijas, vėliau kartu su vaikais paruošia pristatymus.
4. Užsiėmimo metu visi projekto dalyviai dalyvauja konkurse „Sinonimų, antonimų, frazeologizmų pasaulyje“.
5. Renkami konkurso nugalėtojai (tie, kurie pateikė daugiausia sinonimų, antonimų, frazeologizmų, kurie parengė šmaikščiausius, taisyklingai parašytus pristatymus).
6. Nugalėtojai apdovanojami vardinais „Šilo“ progimnazijos parkeriais.

Išvados

1. Tiek tėvams, tiek vaikams ši veikla labai patiko, visi stengėsi darbą atlikti kuo geriau, buvo matomas glaudus tarpusavio bendravimas.
2. Daugelis naudojosi įvairiais šaltiniais, žodynais, konsultavosi su mokytoja.
3. Rašydami pristatymus, didelį dėmesį skyrė rašybai, kalbos kultūrai, stiliui.
4. Projekto dalyviai dirbo kūrybiškai, draugiškai, vyravo puiki nuotaika.

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Dalyvių rašybos ypatybės (7 klasė)

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė **Rita Paškevičienė**

Uždavinys: Tobulinti rašybos įgūdžius, įtvirtinti per pamokas išmoktas taisykles

Darbo eiga:

1. Mokiniai dirba su grožinės literatūros tekstais (D. Grinkevičiūtės „Lietuviai prie Laptevų jūros“), skaitydami išrašo dalyvius, skirsto į veikiančios ir neveikiančios rūšies dalyvius, daro vartojimo dažnumo žodynėlį, atkreipdami dėmesį į kūrinio turinį, daro išvadas apie vartojimo dažnumą.
2. Dirbdami grupėmis pristato savo darbą, užduoda klausimus, daro apibendrinimus.
3. Nuotoliniu būdu prisijungę dalyvaujantys tėvai diktuoja sunkios rašybos žodžius – dalyvius, mokiniai rašo, paskui mokytojai apibūdina gramatinius požymius, linksnių vartojimo ypatumus.
4. Įdomioji dalis-mokiniai ieško rečiausiai vartojamų formų, jas pristato ir aptaria. Aptariamoms specifinėms rašybos ypatybėms.

Išvados:

1. Mokiniai tobulino dalyvių rašybos įgūdžius.
2. Bendradarbiaudami su tėvais patyrė pažinimo džiaugsmą.
3. Skaitydami D. Grinkevičiūtės tekstą samprotavo apie tremtį ir jos baisumus.

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Kalbos dalių kartojimas (8 klasė)

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė **Rita Paškevičienė**

Užsiėmimo uždavinys: Pasikartoti kalbos dalis ir jų rašybą.

Darbo eiga:

1. Kartojame kalbos dalis analizuodami Eduka klasės užduotis, skirtas 8 klasei.
2. Kartodami aptariame kalbos dalių gramatinius požymius.
3. Skaitome mamos Aušros sukurtą tekstą- diktantą ir jame analizuojame kalbos dalis.
4. Sudarinėjame kryžiažodžius, kuriuose turi būti paminėtos visos kalbos dalys (kadangi tai pirma šio užsiėmimų ciklo dalis, tai pristatysime, spręsimė kryžiažodžius kitą užsiėmimą).

Išvada. Mokiniai užsiėmimo metu pritaikė žinias, įgytas pamokų metu. Kūrybiškai tobulino žinias kurdami kryžiažodžius.

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Sunkios rašybos lietuviški žodžiai (7 klasė)

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė **Rita Paškevičienė**

Uždavinys: Sudominti lietuviškų žodžių įvairove ir atkreipti dėmesį į jų sudėtingumą

Darbo eiga:

1. Mokiniai dirba su žodynais, enciklopedijomis, žinytais mokyklos bibliotekoje, internete, ieškodami sunkios rašybos žodžių.
2. Dirbdami grupėmis, klasifikuojame žodžius, numatydami kitų užsiėmimų temas ir eigą.
3. Darome skaidres, kurias vėliau pristatysime kalbos savaitės metu penktų klasių mokiniams.
4. Numatome, kad šiuos žodžius aptarsime su tėvais, papildydami sunkios, ypatingos rašybos žodžių sąrašą.

Išvada: Mokiniai tobulino žinias, įgūdžius dirbdami grupėmis, susipažino su žodyno įvairove.

Ukmergės r. Želvos gimnazija

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Frazeologizmai ir jų vaidmuo tekste (6 klasė)

Lietuvių kalbos mokytoja ekspertė **Rasa Povylienė**

Pamokos tikslas ir uždaviniai:

1. Pakartoti, kas yra frazeologizmai.
2. Prisiminti, koks jų vaidmuo sakytiniame ir rašytiniame tekste.
3. Ugdyti mokinių pastabumą ir kūrybiškumą.
4. Skatinti vaikus bendrauti ir bendradarbiauti su savo tėvais atliekant bendras užduotis.

Pamokos veiklos:

1. **Kartojame**, kas yra frazeologizmai (tai pastovus ir vaizdingas žodžių junginys, turintis savarankišką reikšmę ir atkuriamas šnekos procese kaip gatavas vienetas), koks jų vaidmuo tekste (kalbą daro gyvą, vaizdingą, ekspresyvią).

2. **Atpažįstame** frazeologizmus pateiktame tekste (mokiniai skaito duotą tekstą, išrašo frazeologizmus, paaiškina jų reikšmes).

3. **Kuriame** vaizdingą pasakojimą pavartodami duotus frazeologizmus. Dirbame grupėmis. Sukurtus pasakojimus skaitome garsiai, aptariame, koks šių frazeologizmų vaidmuo tekste.

4. Pamokos pabaigoje pateikiama **namų darbų užduotis**: savaitę laiko atidžiai klausytis namiškių kalbos ir užsirašyti, kokių frazeologizmų jie pavartoja.

5. Kitą pamoką ši **užduotis tikrinama**. Išgirsti ir užrašyti šie frazeologizmai: *ko eini koja už kojos, akių neturiu kur dėti, net nosis ištįso, nevyk Dievo į medį, galvą kiša, vedžioja už nosies, kaišioja pagalius į ratus, tikras tinginių pantis, sugyvena kaip šuo su kate* ir kiti.

Patikrinę šią namų darbų užduotį **padarome išvadą**, jog kasdienėje kalboje ne taip retai vartojame frazeologizmus dažnai net nesusimąstydami, kad šie posakiai, prigiję mūsų kalboje, ir yra frazeologizmai, turtinantys mūsų kalbą, ją pagyvinantys.

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Įvardžiuotinės žodžių formos ir jų vartojimas (7 klasė)

Lietuvių kalbos mokytoja ekspertė **Rasa Povylienė**

Pamokos tikslas ir uždaviniai:

1. Pakartoti, kokios žodžių formos yra įvardžiuotinės, kaip jos sudaromos.
2. Aptarti jų vartojimo ypatumus ir vaidmenį tekste.
3. Ugdyti mokinių pastabumą, kritinį mąstymą.
4. Skatinti vaikus bendrauti ir bendradarbiauti su savo tėvais atliekant bendras užduotis.

Pamokos veiklos:

1. **Kartojame**, kas yra įvardžiuotinės žodžių formos, kaip jos sudaromos (tai būdvardžiai, skaitvardžiai, dalyviai, įvardžiai, skaitvardžiai, kurie sudaryti su įvardžiais *jis, ji* ir žymi nuolatinę, pastovią, išskirtinę ypatybę).

2. **Kartojame** įvardžiuotinių formų linksnių galūnių rašybą, prisimename „pavojinguosius“ jų linksnius (moteriškosios giminės vienaskaitos galininką ir įnagininką, daugiskaitos kilmininką ir galininką, vyriškosios giminės vienaskaitos galininką ir daugiskaitos kilmininką).

3. **Rašome aiškinamąjį diktantą** – aptariame įvardžiuotinių formų galūnių rašybą.

4. **Dirbame grupėmis**. Užduotis: sukurti aprašymą pavartojant kuo daugiau įvardžiuotinių formų, „pavojingųjų“ jų linksnių. Sukurtus tekstus skaitome, aptariame, koks įvardžiuotinių formų vaidmuo tekste.

5. **Prisimename** įvardžiuotinių formų vartojimo ypatumus. Akcentuojame, jog neretai jos vartojamos sudarant įvairius pavadinimus.

Užduotis namuose: patyrinėti savo gyvenamąją aplinką, pastebėti, kokių namuose, buityje naudojamų daiktų pavadinimus sudaro įvardžiuotinės formos (galima konsultuotis su tėveliais), tuos daiktus nufotografuoti, pavadinimus užrašyti ir parašyti šių formų „pavojinguosius“ linksnius.

Rasti ir nufotografuoti šie daiktai (maisto produktai):

****

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Sunkiausi ir skambiausi lietuvių kalbos žodžiai (6 klasė)

Lietuvių kalbos mokytoja ekspertė **Rasa Povylienė**

Pamokos tikslas ir uždaviniai:

1. Prisiminti sunkiausiai rašomus lietuvių kalbos žodžius.
2. Pasirinkti, kurie lietuvių kalbos žodžiai atrodo skambiausi, ir juos iliustruoti.
3. Ugdyti mokinių pastabumą, kūrybiškumą.
4. Skatinti vaikus bendrauti ir bendradarbiauti su savo tėvais atliekant bendras užduotis.

Pamokos veiklos:

1. Vyksta **mokytojo ir mokinių pokalbis** apie tai, kad lietuvių kalba – viena seniausių ir unikaliausių pasaulio kalbų. Ji graži, skambi, vaizdinga, tačiau išmokti ne tokia ir lengva. Tad prisimename **sunkiausiai rašomus lietuvių kalbos žodžius: *sūkurys, ačiū, beždžionė, vąšelis, nuopuolis, įsirežęs, įgrysta, slenksčiai, įspjisti, sąžinė***. Aptariame jų reikšmes.

Mokiniams skiriama užduotis: sugalvoti po sakinį su šiais žodžiais. Atlikta užduotis patikrinama.

2. Akcentuojama, kad lietuvių kalboje yra ne tik sudėtingos rašybos, bet ir **skambių, vaizdingumo kalbai suteikiančių žodžių**. Kiekvienam siūloma **sugalvoti po keletą žodžių**, kurie atrodo skambiausi, gražiausi.

3. Sugalvojus užrašyti ir parašyti su jais po sakinį.

4. **Užduotis namuose:** pasirinkti vieną sugalvotą žodį ir jį iliustruoti. Taip pat paklausti tėvelių, kurie lietuvių kalbos žodžiai jiems gražiausi, ir juos taip pat užrašyti.

5. Mokiniams pristacius darbus – piešinius **surengiama virtuali jų paroda** mokyklos Facebook puslapyje.

Mokinių iliustruoti žodžiai:

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Tipiškiausios mano ir mano šeimos narių (mamos, tėčio) daromos klaidos

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Romualda Stražinskienė

Tikslas – leisti mokiniams išsiaiškinti savo artimųjų „kalbinę situaciją“, suprasti, kad rašybos mokymasis sunkus, ilgalaikis procesas.

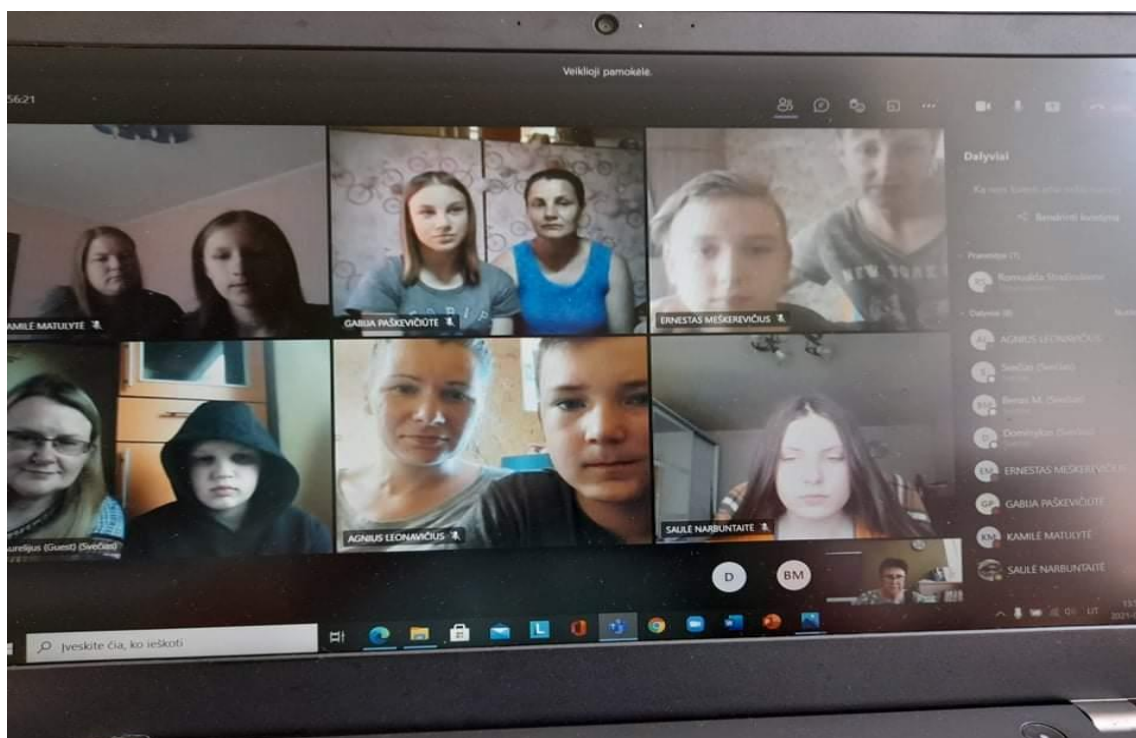
Darbo eiga

mokiniai turėjo išsinagrinėti savo rašomųjų darbų klaidas, jas susisteminti, išsiaiškinti, kokias dažniausiai rašybos, skyrybos klaidas daro. Taip pat reikėjo apklausti savo šeimos narius, su kokiais rašybos sunkumais susidurdavo mokydamiesi mokykloje, kokių klaidų darė daugiausia. Surinkę medžiagą, mokiniai ją sudėjo į pateiktis. Veikliosios pamokėlės metu vaikai savo darbus pristatė. Pamokoje dalyvavusios mamos pasidalino savo prisiminimais, kokias rašybos taisykles sunkiausiai sekėsi įsiminti, davė praktinių patarimų, kaip lengviau įsidėmėti „pavojingus“ žodžius.

Rezultatas

Mokiniai suprato, kad rašybos mokymasis – sudėtingas, ilgalaikis procesas. Išgirdę artimųjų pasakojimus įgavo stiprybės, drąsos nenuleisti rankų, siekti geriausio rezultato.

Mokiniai ir jų mamos aptaria tipiškiausias savo ir šeimos narių klaidas.

Mano ir mano mamos klaidos

Aš su mama darau labai labai panašias klaidas.
Viena jų - įvardžiuotinių būdvardžių galūnės. Kita - kai reikėdavo rašyti y ilgąją, rašydavau i trumpąją, mama irgi taip rašydavo, net ir dabar taip daro. Dalyvis irgi labai sunku, net ne taip suprantu, labai sunku įsiminti, taip pat ir mama vis neįsimindavo.
Tėčio klaidos: keletas klaidų būdavo su nosinėmis raidėmis, bet nuo mokyklos laikų iki šio jis jau žino, kur rašyti nosines raides. Ir dar man nesiseka kirčiuoti, čia yra mano silpnybė, bet ne visada☺.

***

„Veikliosios pamokėlės“ **tema:** Pasiruošimas diktanto rašymui

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Romualda Stražinskienė

Tikslas – įtraukti tėvelius į pasiruošimo rašomajam darbui veiklą; leisti mokiniams susipažinti su diktanto tekstu, sąmoningai siekti rezultato.

Darbo eiga

Prieš šešias dienas iki rašomojo darbo pamokos mokiniams perdaviau rašysimo darbo tekstą, prašiau išsiaiškinti sudėtingesnius rašybos, skyrybos atvejus. Tėvams į klasės tėvų grupę išsiunčiau laišką, kuriame prašiau kartu su vaiku pasiruošti diktantui: aptarti problemines vietas, vaikams darbą padiktuoti, ištaisyti ir išsiaiškinti klaidas. Mokiniai atnešė namuose rašytų diktantų variantus. Po to diktantas buvo rašomas klasėje.

Diktanto tekstas

Ramovėje augo neregėtas ąžuolas. Jo viršūnė buvo tokia tanki, kad lietui lyjant nė vienas lašas po juo žemėn nenukrisdavo. Iš tikrųjų turbūt tokio antro visoje žemėje nerastum.

Ne mažiau garsus buvo ir krivis, po tuo ąžuolu amžinąją ugnį kūrenantis. Kas gi be jo būtų rūpinęsis apeigomis? Kaipgi be jo reikėtų užsirūstinusius dievus permaldauti?

Išmintingąjį krivį lankė ne tik šio krašto žmonės, bet ir svetimieji kada ne kada užsukdavo gero patarimo paklausti. Po pergalės lietuviai kriviui palikdavę ne mažiau kaip trečdalį grobio. Bet vėliau žmonės pernelyg išpuikę, ėmę naujais dievais tikėti, kaskart rečiau šventąją ugnį lankydavę. Vis dėlto kai kurie vis tiek senojo ąžuolo lapais savo ir savo gyvulių ligas gydė. Žinoma, ne visi turbūt ir tais laikais tikėdavę gydomąja ąžuolo lapų galia. Argi dabar sužinosi.

Vis liūdniau žvelgė krivis į šventąją ugnį, vis niūresnis darėsi. Galbūt dar sugrįš senieji laikai? Tačiau kas gi juos sugražins? Visgi norisi tikėti...

***

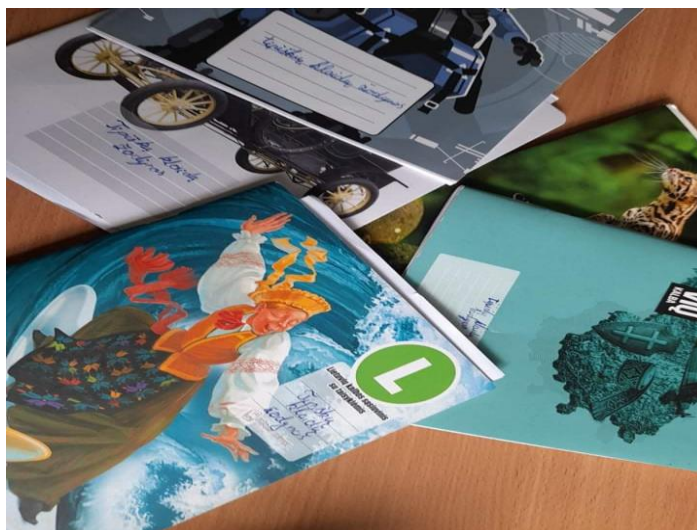
„Veikliosios pamokėlės“ tema: Rašomojo darbo klaidų analizė, žodynėlio kūrimas.

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Romualda Stražinskienė

Tikslas - išrinkti tipiškiausias klaidas, pagal taisykles jas surašyti į žodynėlį.

Darbo eiga

Lentoje surašiau dažniausiai pažeidžiamas taisykles (pvz., priebalsių supanašėjimas, dalyvio galūnės, įvardžiutinės formos...), mokiniai sąsiuvinyje – žodynėlyje kiekvienai taisyklei skyrė puslapius, juos užvardino ir surašė savo darbo klaidas į tinkamą vietą. Nuotraukoje – žodynėlis.

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Kaip įsidėmėti taisykles galima paprasčiau?

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Romualda Stražinskienė

Tikslas – parodyti praktiškai, kaip galima bazines rašybos taisykles išmokyti paprasčiau, žaidybine forma.

Darbo eiga

Į „Veikliąją pamokėlę“ pasikviečiau pradinio ugdymo mokytoją Jolantą Butkienę – aštuntoko mamą, kuri, remdamasi savo patirtimi, papasakojo ir parodė, kaip per vaizdą, analogijas galima nesunkiai įsidėmėti galūnių rašybą, priebalsių supanašėjimo taisykles. Nuotraukoje – pradinių klasių mokytojos J. Butkienės vedama pamoka.

Rezultatas. Mokiniai įsidėmėjo praktinius patarimus, kuriais galės pasinaudoti atlikdami rašto darbus.

Ukmergės r. Vidiškių pagrindinė mokykla

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Nosinių raidžių rašyba žodžių šaknyje (8 klasė)

Lietuvių kalbos **vyr. mokytoja Raimonda Troškienė**

Pamokos situacija: Nosinių raidžių rašyba žodžių šaknyje – viena sudėtingiausių temų. Nors ši tema kartojama kiekvienoje klasėje, bet mokiniai rašydami žodžius su nosinėmis raidėmis šaknyje klysta dažniausiai. Atrodo, kad temai skiriama pakankamai laiko ir dėmesio, bet rezultatas nedžiugina. Taigi, kad mokiniai emociškai palankiau žiūrėtų į nelengvą temą, į ugdymo veiklą įtraukiau informacines technologijas, kūrybiškumo užduotis, įvairias mokymosi programėles, kurios ne tik padėtų įsisavinti rašybos sunkumus, bet ir nuteiktų džiugiai, padėtų atrasti mokymosi džiaugsmą.

Ugdomi mokinių gebėjimai		Gebėjimai: 1. Taikys išmoktas taisykles. 2. Gebės pasinaudoti informacijos šaltiniais, IT technologijomis. 3. Mokysis mokytis. 4. Ugdyt kūrybiškumą.
Veiklos / pamokos uždavinys		Taikydami nosinių raidžių rašybos šaknyje taisykles, atliks užduotis ir pasitikrins savo įgūdžius.
Mokymo ir mokymosi eiga	Mokinių sudominimas, jų patirties išsiaiškinimas, veiklos / pamokos uždavinio paskelbimas	Mokinių patirties išsiaiškinimui ir medžiagos pakartojimui (5- 7 minutės): Tikrinamas namų darbas – namuose su tėvais reikėjo parašyti kuo ilgesnį sakinį, kurį sudarytų tik žodžiai, turintys nosinę raidę šaknyje. Skaitomi namuose parašyti sakiniai. Gražiausi sakiniai parašomi lentoje. Akcentuojami kūrybiškiausi sakiniai ir tie sakiniai, kurie buvo tiksliausiai atlikti. <i>Drąsysis Kęstutis gražtu pagrėžė ažuolinį rąstą.</i>
	Mokinio mokymosi veikla	<u>Temos įsisavinimui pakartojama visa apibendrinta teorinė medžiaga su pavyzdžiais (15 minučių):</u> <u>https://www.youtube.com/watch?v=XfwvHHWfdYo</u>

Skiriamas grupinis darbas (7 minutės) :

<https://wordwall.net/resource/26559519/nosini%C5%B3-raid%C5%BEi%C5%B3-ra%C5%A1yba-veiksm%C5%BEod%C5%BEi%C5%B3-%C5%A1aknyse-sud%C4%97liok-%C5%BEod%C5%BEius>

0:26

apdraskė	įsėdėvau	drąša	grįžo	gražino	šąšta
užgėsta	raštai	galąstuvąs	tręšta	brąsta	drįso
ištesėjo	grėsia	kęsti	tęskite	bręsta	trąšos
mąšta	nuskędavo	grąsino	sąlyso (nuakrito svoris)	išbąla	spręš
išsiųsta	žįsti				

ą, ę, į, ū keičiasi su an, en, in, un   ą, ę, j keičiasi tarpusavyje

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Nosinės raidės tik esamojo laiko formose   Rašybos išimtis arba įsidėmėtina rašyba

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Submit Answers

Viktorina (7 minutės):

0:14

Pažvelkite [12] kartelėse ir atpažinkite rašymą

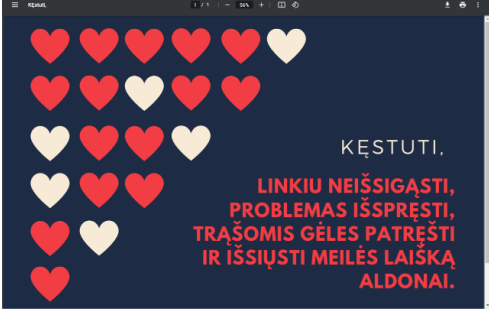
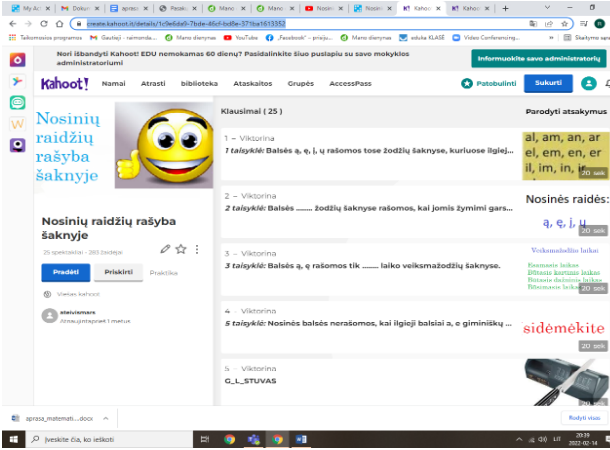
raštai

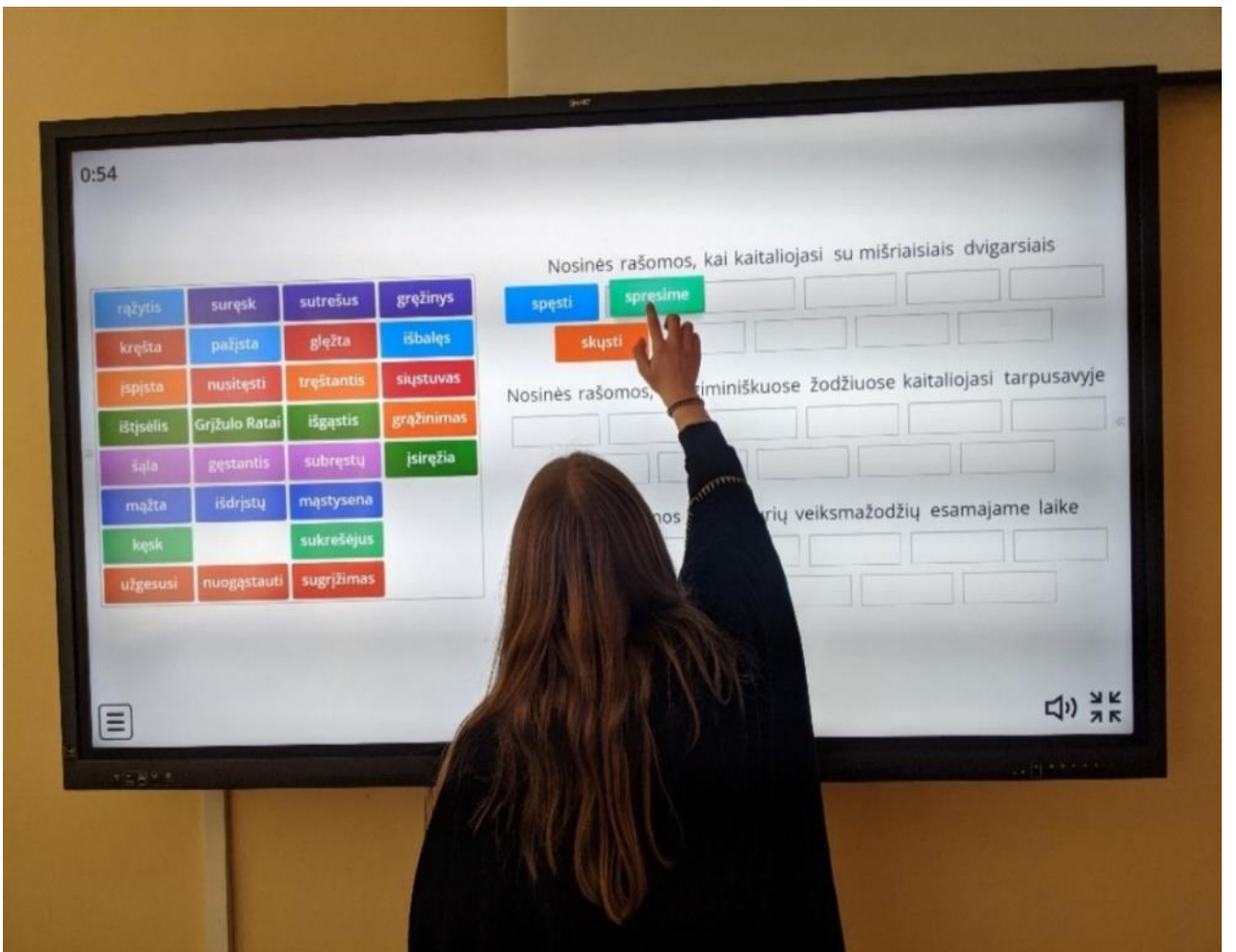
A ą, ę, į, ū keičiasi su an, en, in, un	B ą, ę, j keičiasi tarpusavyje	C Nosinės raidės tik esamojo laiko formose	D Rašybos išimtis arba įsidėmėtina rašyba
---	--	--	---

1 of 26

Tikslingas namų darbų skyrimas (3 minutės):

Naudodamiesi <https://www.canva.com/> platforma, prašykite draugui, mamai, seneliui ar kaimynui linkėjimą, kuriame būtų 10-20 žodžių su nosinėmis raidėmis šaknyje.

		
	<p>Apibendrinimas: vertinimas, įsivertinimas, refleksija</p>	<p>Apibendrinant aptariama, kaip sekėsi pamokoje, kas buvo lengva, o kas sunku, kas pavyko, o kas nepavyko. Šiam tikslui naudojama kahoot.com programa. (6 minutės)</p> <p>https://create.kahoot.it/details/1c9e6da9-7bde-46cf-bd8e-371ba1613352</p>
<p>Priemonės</p>		<p>Lietuvių kalbos vadovėlis, SMART lenta, kompiuteris, planšetės.</p>
<p>Ištekliai internete</p>		<p>https://www.youtube.com/watch?v=XfwvHHWfdYo https://www.youtube.com/watch?v=825wmMVMFTU https://www.youtube.com/watch?v=cwpwxUp0nEE https://wordwall.net/ www.canva.com/ https://create.kahoot.it/</p>
<p>Mokymo šaltiniai</p>		<p>G. Čepaitienės, Elenos Palubinskienės vadovėlis „Lietuvių kalba“ 7 klasei.</p>
<p>Laukiamas (-mi) rezultatas (-tai)</p>		<p>Apibendrinus refleksijas gaunamas rezultatas, ko mokiniai nesuprato, ką dar reikėtų panagrinėti, pasiaiškinti.</p>

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: „Laiškas Lietuvai“ (8 klasė)

Lietuvių kalbos **vyr. mokytoja Raimonda Troškienė**

Pamokos situacija: Į šią pamoką sudėjau daug tikslų: ne tik rašybos ir skyrybos įgūdžių tvirtinimas, laiško rašymo mokymas, bet ir patriotiškumo puoselėjimas, pagarbos ugdymas savo šaliai. Vėliau, kai gavau mokinių darbus, labai džiaugiausi skaitydama mokinių laiškus, nes sužinojau, kad jie myli savo šalį ir ja didžiuojasi. Buvo galima pajusti, kad prie laiškų rašymo prisidėjo ir tėvai, nes darbuose atsispindėjo vyresnės kartos požiūris į lemtingus įvykius Lietuvai, pasvarstymai apie gražesnę šalies ateitį. Nustebau, kad mokinių širdyse tiek meilės ir šilumos savo šaliai. Džiaugiuosi gautais rezultatais – mokinių gražiais darbais. Į mokyklos stendus buvo kelti gražiausi darbai ir įvertinti aukščiausiais pažymiais.

Ugdomi mokinių gebėjimai	Gebėjimai: 1. Prisimins laiško rašymo reikalavimus. 2. Mokysis argumentuotai reikšti mintis. 3. Ugdys gražaus rašto įgūdžius. 4. Ugdys kūrybiškumą.
--------------------------	---

Veiklos / pamokos uždavinys	Išnagrinėję pateiktus laiškų pavyzdžius ir susidarę galimą laiško rašymo varianto planą, laikydamiesi laiško struktūros reikalavimų rašys laišką Lietuvai.
Mokymo ir mokymosi eiga	<p>Mokinių sudominimas, jų patirties išsiaiškinimas, veiklos / pamokos uždavinio paskelbimas</p> <p>Mokinių patirties išsiaiškinimui ir medžiagos pakartojimui (5- 7 minutės):</p> <p>Pamokos pradžioje prisimenami laiško struktūros reikalavimai, asmeninio ir dalykinio laiško skirtumai.</p>
	<p>Mokinio mokymosi veikla</p> <p><u>Temos įsisavinimui pristatoma medžiaga su pavyzdžiais (15 minučių).</u></p> <p><u>Pateikiamas mokinio laiškas prezidentui.</u></p> <div data-bbox="847 728 1402 1167" data-label="Image"> </div> <p>Įvardijamas LAIŠKO TIKSLAS – papasakoti apie save ir pasidalinti žiniomis apie adresatą (Lietuvą).</p> <p>Pamąstymui: 2 minutės vaizdų žiūrėjimas ir klausymas dainos „Kur balti keliai“:</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=nXMD4CREsRQ</p> <div data-bbox="948 1529 1428 2024" data-label="Image"> </div>

Pateikiamos sakinių pradžios be pabaigos.

Mokiniai turi parašyti sakinių pabaigas.

Lietuvai prisistatyčiau, kad esu....

Lietuva išsiskiria iš kitų šalių...

Dėl savo šalies padaryčiau ...

Manau, kad reiktų keisti....

Džiaugčiausi, jei ....

Linkėčiau....

**Paskaitomi keli atsakymai. Pakomentuojama.
Apibendrinama.**

Darbas grupėse: - rašomas laiško rašymo planas.

Laiško Lietuvai planas:

Mano tėviške,

IŽANGA: Kodėl rašau tau laišką? Ką noriu papasakoti?

DĖSTYMAS: Džiaugiuosi, kad gyvenu šioje šalyje, nes .....

a) Galiu džiaugtis keturiais metų laikais;
b) Mano gimtoji kalba man skamba gražiausiai;
c) Čia man gera gyventi;
d) .....
e) .....

PABAIGA: Ko tau linkiu, mano tėvyne?

Su meile Raminta Vyšniauskaitė

Aptariamas planas, redaguojamas, papildomas.

Namų darbų skyrimas: padiskutuoti su tėvais, kokį laišką Lietuvą jie rašytų, ką akcentuotų, ir drauge parašyti laišką Lietuvai. Stengtis kuo gražiau parašyti laišką ranka (laišką gali ranka rašyti tėvai).

Apibendrinimas: vertinimas, įsivertinimas, refleksija

Apibendrinant primenama, kas svarbu rašant laišką Lietuvą, akcentuojama reikšti savo mintis, laikytis nuoseklaus plano. (žodžių skaičius neribojamas).

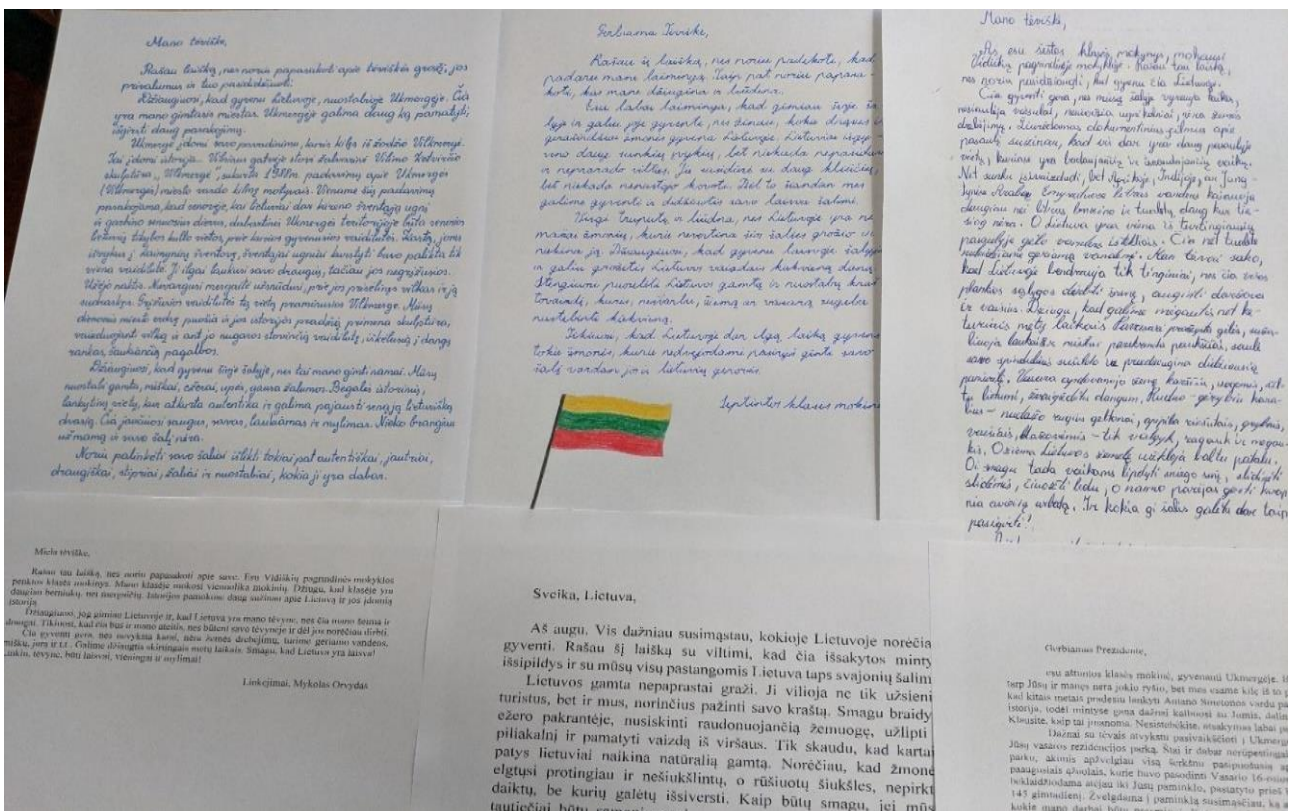
Įsivertinimas:

.....

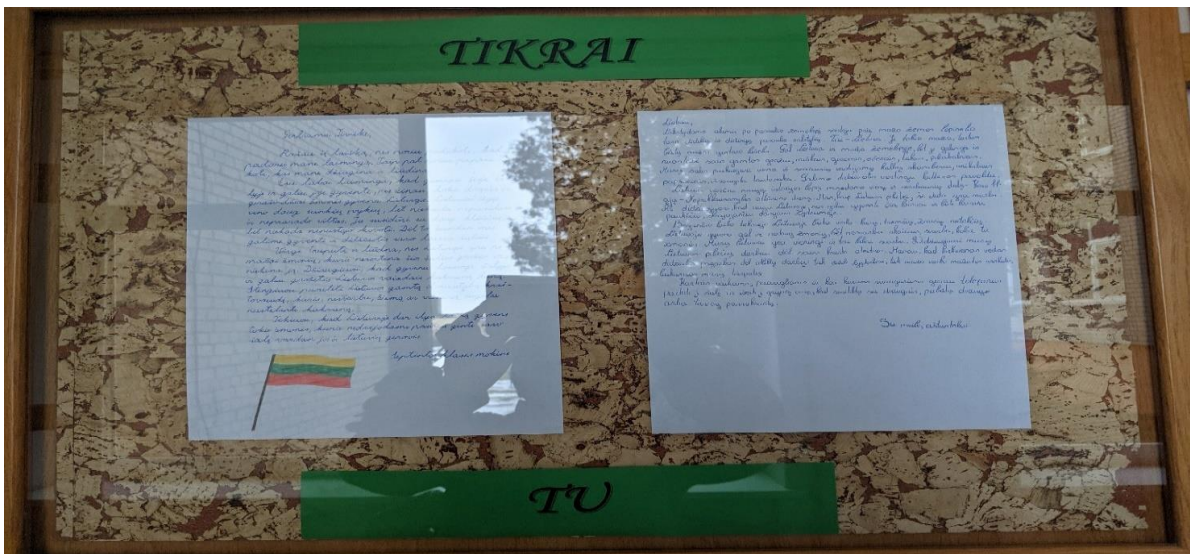
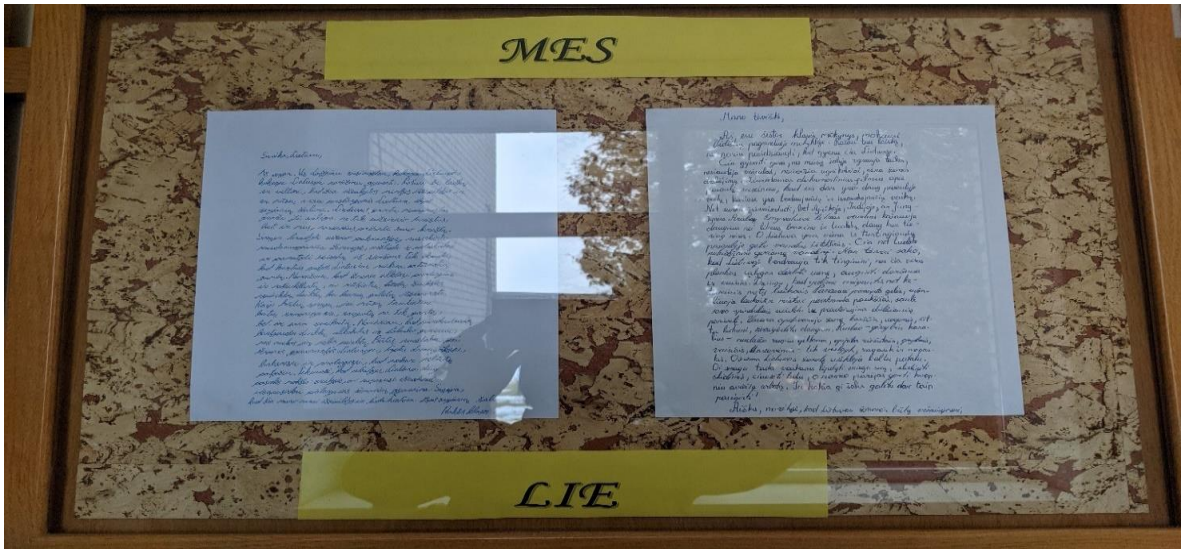
KĄ IŠMOKAU?	KAS BUVO ĮDOMU?	KAS BUVO SUNKU?	KĄ TOBULINSIU ATEITYJE?

Priemonės	Laiškų pavyzdžiai.
Ištekliai internete	Kaip rašyti laišką? https://eunet.lt/kaip-rasyti-laiska/ http://lietuviu5-6.mkp.emokykla.lt/lt/mo/zinynas/tekstu_kurimo_laboratorija_laiskas/
Mokymo šaltiniai	-
Laukiamas (-mi) rezultatas (-tai)	Laukiami mokinių laiškai su pamąstymais, kodėl gera gyventi Lietuvoje, kodėl mūsų tėvynė nepaprastai graži ir ką turime daryti, kad išsaugome žalią ir laisvą savo šalį.

***

„Veikliosios pamokėlės“ tema: Frazeologizmai (6 klasė)

Lietuvių kalbos vyr. mokytoja Raimonda Troškienė

Pamokos situacija: Vienas pagrindinių lietuvių kalbos ugdymo tikslų – mokinių žodyno turtinimas. Frazeologizmai – palanki tema, galinti padėti plėsti mokinių žodyną, žaismingai įtraukti į mokymosi veiklą. Užduočių kiekis priklauso nuo klasės stiprumo, aktyvumo.

Ugdomi mokinių gebėjimai		Gebėjimai: 1. Ugdys gebėjimą suprasti frazeologizmo reikšmę ir funkcijas tekste. 2. Turtins kalbos žodyną.
Veiklos / pamokos uždavinys		Supažinę su frazeologizmo sąvoka, atlikdami užduotis atpažins frazeologizmus, sugalvos su jais sakinių, kurs pasakojimą su duotais frazeologizmais.
Mokymo ir mokymosi eiga	Mokinių sudominimas, jų patirties išsiaiškinimas, veiklos / pamokos uždavinio paskelbimas	Mokinių patirties išsiaiškinimui ir medžiagos pakartojimui (5- 7 minutės): Tikrinama, ką mokiniai jau žino apie frazeologizmus. Įsžiūrėję į paveikslėlius, pasakykite, kuo skiriasi sakinių prasmė. Tomas pagavo kiškį. Kotryna pagavo kiškį.
	Mokinio mokymosi veikla	<u>Pristatoma pamokos tema. Atliekamos užduotys, pasitelkiant tinklapi</u> <u>https://epamokos.pedagogas.lt/</u>

epamokos.lt

KURK EPAMOKAS IR UŽSIDIRBK 2XATLYGINIMĄ!

Pagrindinis » Lietuvių kalba » Literatūra » Frazeologizmai

Frazeologizmai

1. Įvadas (prolektas)	0:00:21
2. Kas yra frazeologizmai?	0:02:58
3. 1 Uždavimas	0:09:13
4. 1 Uždavimas atsakymas	0:08:25
5. 2 Uždavimas	0:09:44
▼ Įvertinkite šio vaizdo įrašą	

Kas yra frazeologizmai?

Užduotis:

1 Uždavimas

Pamėginkite atspėti, kokius frazeologizmus vaizduoja šie paveikslėliai

Užduotis:

2 Uždavimas

Susiskirstykite į grupes po keturis ir sukurkite pasakojimą, kuriame būtų panaudoti visi trys frazeologizmai. Savo pasakojimus pristatykite klasei.

Griebti jautį už ragų (energingai pradėti veikti)

Rašyti kaip su vištos koja (negražiai rašyti)

Verkti krokodilo ašaromis (vaidmalningai rodyti galstį)

00:13 00:44

Užduotis:

Užduotis: Parašyk, ką reiškia pateikiami posakiai.

1. Ant širdies guli (rūpi).
2. Viską įširdį ima.
3. Prie širdies lipti.
4. Kietos širdies.
5. Į širdį įkrito motutės žodžiai.
6. Linksmos širdies.
7. Ne prie širdies.
8. Širdį atiduoti.
9. Širdį atverti.
10. Širdį glostyti.
11. Širdyje laikyti.

Užduotis:

Užduotis: Pabraukite frazeologizmus:

Negaliu daugiau skaityti, nes akys limpa. Tai jau ne dalykiškas pasitarimas, o beprasmiškas burnos aušinimas. Tu jam dantų neužkalbėsi, nors ir labai norėtum. Jie visą gyvenimą sunkiai dirba, bet vis galą su galu vos besuduria. Ir pamatė bernelis, kad teks vienam galvelę guldyti. Vaikas ne iš kelmo spirtas, atskiria lepšę nuo baravyko. Ką padarei jau, kad padus laižai?

Užduotis:

Užduotis: Paaiškinkite nurodytų frazeologizmų reikšmes, parašykite su jais rišlių sakinių.

Kaip per sviestą

Širdį išlieti

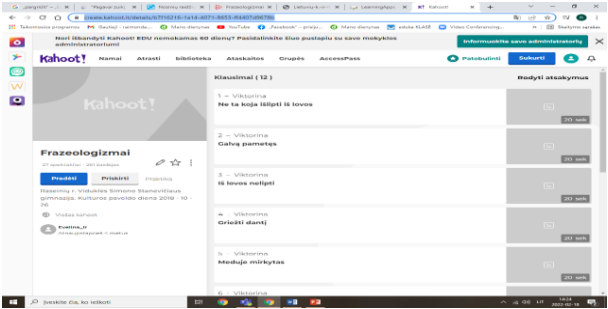

Kojas pakratyti

Akį užmesti

Kaip šuniui penkta koja

Įdomioji leksika (atsipalaidavimui):

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000116274/ar-zinai-kad-posaki-pirkti-kate-maise-turi-daugelis-tautu>

		 <p>Namų darbų skyrimas: Užrašykite, kokius frazeologizmus vartoja Jūsų tėvai, seneliai (stebėkite ir rinkite visą savaitę).</p>
	<p>Apibendrinimas: vertinimas, įsivertinimas, refleksija</p>	<p>Apibendrinant aptariama, kaip sekėsi pamokoje, kas buvo lengva, o kas sunku, kas pavyko, o kas nepavyko. Šiam tikslui naudojama kahoot.com programa:</p> <p>https://create.kahoot.it/details/b7f16216-1a14-4071-8653-ff4407d9678b</p> <p>Įsivertinimas:</p>
<p>Priemonės</p>		<p>Lietuvių kalbos vadovėlis, SMART lenta, kompiuteris, planšetės.</p>
<p>Ištekliai internete</p>		<p>https://epamokos.pedagogas.lt/mokymas/frazeologizmai-2587.html#4de79897-db3d-11eb-9b1c-00163eb861ac</p> <p>https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000116274/ar-zinai-kad-posaki-pirkti-kate-maise-turi-daugelis-tautu</p>
<p>Mokymo šaltiniai</p>		<p>Vytautas V. Sirtautas, Jūratė Sirtautienė „Lietuvių kalba 5 klasei“ I dalis, 2020.</p>
<p>Laukiamas (-mi) rezultatas (-tai)</p>		<p>Laukiamas rezultatas – turtingesnė mokinių kalba, sąmoningas frazeologizmų vartojimas tiek sakytinėje, tiek rašytinėje kalboje.</p>

Ukmergės r. Taujėnų gimnazija

Lietuvių kalbos mokytojos metodininkė Natalija Kriščiūnienė

Dalyvavimas projekte „Tėvų ir mokyklos sinergija mokant vaikus lietuvių kalbos (rašymo)“ buvo iššūkis, nes siekti mokinių motyvaciją skatinančio ir raštingumo kompetenciją gerinančio ugdymo, bendrauti ir bendradarbiauti su mokiniais ir jų tėvais teko esant pandemijos gniaužtuose, karantino sąlygomis. Faktiškai nuo pat projekto vykdymo pradžios reikėjo galvoti ne tik apie projekto tikslus (mokinių motyvavimą ir raštingumo kompetencijos ugdymą), bet ir apie mokinių aprūpinimą kompiuterinėmis mokymo priemonėmis, gebėjimą jomis naudotis.

Dalyvavimas projekte praturtino mūsų gimnazijos mokslo bazę. Džiaugiamės įrengtu „Kalbomatu“, pasikeitusia kabineto aplinka: mokykliniais stalais ir kėdėmis, sėdmaišiais, projekto įgyvendinimo veiklai skirtomis ugdymo priemonėmis: interaktyviu ekranu, mokinių veiklai skirtais planšetiniais kompiuteriais, mokytojo darbui skirtu nešiojamuoju kompiuteriu. Turint reikalingą įrangą galima tinkamai organizuoti veiklą siekiant iškeltų projekto tikslų įgyvendinimo.

Pirmiausia reikėjo apmąstyti veikliųjų pamokėlių tematiką siekiant nuoseklumo, atsižvelgiant į mokinių rašto, kalbos vartosenos klaidų pobūdį. Tada atsirado poreikis ieškoti sudominimo būdų, kad mokiniams būtų įdomu, kad pamokų metu nagrinėtos, bet nepakankamai gerai išmoktos rašybos taisyklės, praktinis jų taikymas neįkyrėtų, neatgrasytų mokinių nuo prisijungimo prie veikliųjų pamokėlių.

Pasinaudojau anksčiau išleistomis, gal jau šiek tiek primirštomis kalbininkės L. Kadžytės-Kuzavinienės knygelėmis „Lietuvių kalbos testai ir galvosūkių“, „Lietuvių kalbos uždaviniai ir žaidimai“, kuriose nemažai įvairių užduočių, galvosūkių, kryžiažodžių, žaidimų, trumpų juokingų pasakojimų, susijusių su kalbos ugdymu. Kadangi gimnazijoje nuotoliniam ugdymui įgyvendinti naudojama virtuali mokymosi aplinka (VMA) *Moodle*, tai pamokėlių užduotys buvo pateikiamos pasitelkiant VMA išteklius ir įrankius. Naudingų užduočių buvo elektroninėse *EMA* ir *EDUKA* pratybose. Mokiniams patiko varžytis tarpusavyje atliekant užduotis, pateiktas naudojant programėles *menti.com*, *quizizz.com* ir kt.

Pirmoji mokinių raštingumui ugdyti skirta tema buvo nosinių balsių rašyba žodžių šaknyje. Mokiniai kartojo taisykles, mokėsi nosinių balsių rašybos pasinaudojant programėle *quizizz.com*, atlikdami užduotis varžėsi, kas žino daugiausia tos pačios šaknies daiktavardžių su nosinėmis raidėmis šaknyje, atliko užduotis elektroninėse pratybose, gimnazijos VMA panaudodami *Moodle* išteklius „Žodynas“ ir „Game-Crossword“ kūrė žodyną ir sprendė sukurto žodyno pagalba sudarytus kryžiažodžius. Atlikdami užduotis programėlėje *menti.com* galėjo ne tik pasitikrinti praktinius įgūdžius, bet ir palenktyniauti tarpusavyje. Mokant rašybos buvo stengiamasi kartu ugdyti ir mokinių kūrybiškumą. Nosinių balsių rašybos žodžių šaknyje temą apibendrino kūrybinis darbas – kalėdinio sveikinimo kūrimas su užduotimi.

Visose pamokėlėse dalyvavo ir nemažai tėvų, džiugu, kad jie kartu su vaikais kūrė paprastus ir eiliuotus sveikinimus. Kūrybiškumo ir raštingumo ugdymui buvo pasinaudota VMA *Moodle* įrankiu „Seminaras“. Veiklą sudaro trys etapai. I etapas – kūrybinis rašymas: pagal pateiktus nurodymus reikėjo pratęsti rašytojo sukurtą pasakojimą apie neįprastą laikrodį. Pamokėlės metu mokiniai kūrė pasakojimus ir juos pateikė *Moodle*. II etapas – vertinimas ir įsivertinimas. Antrosios pamokėlės metu mokiniai skaitė ir pagal pateiktus kriterijus vertino mokytojo priskirtus draugų ir savo darbus. III etapo metu buvo aptarti įverčiai ir veiklos išvados, analizuotos rašybos klaidos.

Pasinaudojant gimnazijos VMA ištekliais, minėtomis programėlėmis buvo įtvirtinami taisyklingos žodžių darybos, sudurtinių žodžių rašybos įgūdžiai, ugdomi linksniuojamųjų ir asmenuojamųjų žodžių galūnių rašybos taisyklių taikymo gebėjimai. VMA atlikdami testą „Ar mokame taisyklingai lietuviškai kalbėti?“ mokiniai galėjo pasitikrinti, ar taisyklingai vartoja kreipinius, dėkojimo, linkėjimų formas, ar žino mėgstamų užkandžių pavadinimus, atlikti kitas užduotis.

Mokiniai ir tėveliai dalyvavo projekto mokyklų dailyraščio konkurse, gavo apdovanojimus. Mokinių komanda atstovavo mokyklą bendrame projekto mokyklų renginyje – lietuvių kalbos pamokoje.

Mokiniams patiko edukacinė išvyka į vienintelį šalyje interaktyvų Lietuvių kalbos instituto muziejų „Lituanistikos židinys“. Edukacinės programos metu jie pamatė eksponuojamus kalbai svarbius dokumentus, knygas, ne tik susipažino su unikaliais kalbos žaislais, bet ir susidomėję žaidė. Klausėsi įdomios paskaitos apie kalbą kaip gyvą reiškinį, naujažodžių atsiradimą kalboje.

Projekto metu taikyta kaupiamojo vertinimo ir skatinimo „bonusų“ sistema motyvavo mokinius dalyvauti organizuojamose veiklose, jie noriai dalyvavo veikliosiose pamokėlėse, kurios suteikė galimybę tobulinti raštingumo įgūdžius naudojant įsigytas technologijas. Neabejotinai teigiamą įtaką ugdymui(si) turėjo bendra mokinių, tėvų ir mokytojo veikla.